

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**LIDT OM
AARHUS KATEDRAL -
SKOLE**

1973

Velkommen til Aarhus Katedralskole

Din nye skole er en meget gammel skole, så gammel, at ingen ved noget sikkert om, hvornår den blev grundlagt; men som katedralskole har den hørt under domkirken og har tjent til uddannelse af præster til Århus bispedømme.

Det første dokument, der omtaler skolens elever, er et gavebrev fra 1280, hvorved daværende bisp Tyge i Århus skænker indtægter fra en af sine gårde "til drik for fattige disciple".

Den ældste skolebygning, vi kender, lå ud mod Skolegyde; i dens to rum med lerstampet gulv blev Morten Børup undervist i 1470'erne, da han havde forladt sit arbejde på marken ved Skanderborg - den Morten Børup, der senere blev skolens rektor. Af hans skolebygning er kun nogle rester af kampestensfundament bevaret; de kan ses i cyklerummet i pedelboligens underetage.

Denne ældste bygning blev 1766 afløst af "den hvide bygning", der ligger til venstre for porten; selv om bygningen flere gange siden er ændret, er det meste af de gamle ydermure bevaret. Ved opførelsen blev der i muren indsat to sten med indskrift, den ene med Frederik den Femtes navnetræk, den anden med navnene på de mænd, der havde æren for arbejdets gennemførelse, først og fremmest rektor Jens Worm; begge disse sten ses midt på den hvide bygnings mur ud mod skolegården; til venstre for dem findes mindetavlen for skolens faldne 1940-45, medens Morten Børups seglmærke med hørive, ris og ferle er gengivet over døren lige til venstre for porten.

De to ombygninger 1847-49 og 1906 mindes ved kongerne Christian den Ottende og Frederik den Ottendes navnetræk på facaden mod Skolegade; her ses også det motto, som rektor Jens Worm gav skolen: Nil non mortale tenemus pectoris exceptis ingeniiqve bonis.

Den maleriske "røde bygning" ud mod Skolebakken med Heimdalls hane og Athenes ugle over facaderne blev taget i brug 1906 under rektor Vaupell og gør stadig god gavn; sin sidste udvidelse fik skolen 1957 under min forgænger rektor Aage Bertelsen, dels fløjen mod Skolebakken med festsal og faglokaler for fysik og kemi, dels "den nye bygning" mod Mejlgade med 12 klasseværelser. I de sidste år er lokalerne i den tidligere rektorbolig i Mejlgade taget i brug til undervisning, og den udvendige istandsættelse, der har fundet sted i skoleåret 1972-73, fortsætter sommeren 1973 med indvendig istandsættelse. Jeg håber, du må befinde dig godt på den gamle skole, få de kundskaber, du er kommet for at erhverve, og trives under arbejdet.

Helge Qvortrup

Første skoledag – første skoleuge

Alle skolens elever mødes i festsalen

mandag den 13. august kl. 10.

Efter en kort velkomst og fælles orientering går alle 2. og 3.G klasser til deres lokale, medens alle 1.G klasser forbliver i festsalen til en speciel orientering om skolens indretning og lange historie.

Derefter udleveres i klasselokalerne en del af de bøger, der skal bruges i det første skoleår (tag en rimelig stor skoletaske med), og det nye skema dikteres.

Dette skema følges ikke den første uge.

I stedet vil der på forskellig måde blive givet orientering om arbejdsstof og arbejdsmetoder i gymnasiet, samtidig med at skolen vil forsøge at gøre eleverne fortrolige med de nye omgivelser og med kammerater og lærere.

Erhvervsorientering – studieteknik

Med det formål at lette arbejdet i gymnasiet og samtidig gøre det mere udbytterigt gives der i begyndelsen af 1.G nogle timer i studieteknik, dels af speciallærere på dette område, dels af klassernes faglærere i hovedfagene.

Det må erkendes, at det falder vore elever vanskeligt at træffe deres valg med hensyn til videre uddannelse. Med hovedvægten lagt i 2.G gives derfor en erhvervsorientering med det formål at give et overblik over de uddannelsesmuligheder, der foreligger efter endt skolegang og et forsøg på erkendelse af egne anlæg og muligheder.

Ud over de således fastlagte timer er der igennem hele skoleforløbet mulighed for eleverne til dels at rådføre sig enkeltvis med de tre nedenfor nævnte lærere, som har påtaget sig dette emneområde, dels at benytte skolens erhvervskartotek og øvrige materialer, som omhandler uddannelsesvilkår. Det findes samlet på inspektorkontoret på 1. sal i den røde bygning.

Anton Boesen

Poul Bøje

Jonna Munkholm

Grendeling efter 1. g

I marts/april måned 1974 skal alle elever i 1.G gøre sig klart, hvilken gren de vil vælge for resten af deres gymnasietid, hvilket vil sige, at man har en mulighed for at få et mere interesebetonet gymnasieforløb.

Ideen med dette grenvalg er altså ikke at specialisere gymnasisterne, som man måske kunne være tilbøjelig til at tro, og principielt er der da heller ikke væsentlige forskelle med hen-

syn til den studiekompetence, som de forskellige grene giver. Valgmulighederne er følgende:

For sproglige: nysproglig, musiksproglig, klasisksproglig, samfundsfaglig,

for matematikere:

matematisk fysisk, matematisk kemisk, naturfaglig, samfundsfaglig, musikmatematisk.

De forskellige grenes fag og timetal fremgår af bogen "Valget i 2. real" samt, mere udførligt, af en bog, som eleverne får udleveret i februar/marts 1974.

Om rettigheder og pligter

Skolens elever har ret til at blive undervist, og det er skolens ansvar, at det sker efter de af Folketinget vedtagne og af undervisningsministeriet nærmere udarbejdede regler. Når der ses bort fra begynderundervisningen, har en klasses elever dog indflydelse på, hvilke stofområder der udvælges til undervisning i de enkelte fag, og hvilke undervisningsmetoder, der skal anvendes.

Endvidere har eleverne gennem elevrepræsentationen indflydelse på anskaffelsen af nye undervisningsmidler og inventar.

Endelig udleveres bøger og papir til den enkelte elevs brug vederlagsfrit, og efter regler, der beskrives nærmere andetsteds, kan skolens elever modtage uddannelsesstøtte og godtgørelse af befodringsudgifter.

Eleverne har pligt til at deltage i undervisningen i samtlige timer hver skoledag, og til at aflevere de forlangte skriftlige opgaver. Når disse pligter opfyldes, indstilles den enkelte elev af skolen til studentereksamen på lempelige vilkår: Arskaraktererne, bedømmelsen af det daglige arbejde er medtællende, man fritages for eksamen i en række fag, og der opgives et begrænset pensum i de fag, hvor man skal aflægge eksamen. Hvis en elev i urimeligt omfang forsømmer pligten til at møde og til at aflevere forlangte arbejder, kan skolen ikke over for undervisningsministeriet garantere, at det stof, der forlanges

gennemgået i gymnasiet, er gennemarbejdet af den pågældende elev. I et sådant tilfælde skal skolen, efter forudgående advarsler til eleven, meddele ministeriet, at man er betænkelig ved at indstille den pågældende til eksamen. For elever i 1. og 2.G vil det, efter ministeriets afgørelse kunne medføre, at de ikke kan oprykkes i næste klasse; for elever i 3.G, at de kommer til studentereksamen på privatistvilkår, det vil sige, at de skal til eksamen i samtlige fag fuldt pensum; i grove tilfælde kan forsømmelser dog føre til fuldstændig udelukkelse fra undervisning og eksamen.

Den eneste lovlige grund til forsømmelse er sygdom. Efter en sådan forsømmelse medbringer eleven første dag skriftlig meddelelse fra hjemmet til rektor om udeblivelsens årsag og varighed.

Derudover kan rektor i ganske særlige tilfælde fritage en elev for skolegang.

Anmodning herom skal i god tid fremsættes skriftligt over for rektor.

Der gives ikke tilladelse til forlængelse af ferier eller til aflæggelse af køreprøve i skoletiden.

Elevrepræsentationen

Eleverne på Aarhus Katedralskole har som på andre gymnasier en elevrepræsentation, hvis opgave det er at varetage vores (elevernes) interesser gennem samarbejde med lærerne, rektor og andre instanser. Dette foregår i praksis ved, at eleverne to gange årligt i marts og september vælger nogle elever til de udvalg, hvor vi har ret til at sidde. Det drejer sig om samarbejdsudvalget, der består af 3 elever 3 lærere og rektor, og det er disse syv der varetager det daglige samarbejde, og det er også det udvalg, der betragtes, som det, hvor eleverne har størst indflydelse. Endvidere har eleverne sæde i byggeudvalget, konto 52, konto 53, elevfonden og festudvalget (disse udvalgs opgaver og arbejde vil blive omtalt senere.) Samarbejdet er ikke begrænset til de nævnte udvalg, idet man når der er behov, danner underudvalg, som beskæftiger sig med specielle

opgaver, her kan nævnes studieugeudvalget, der tager sig af den skemafrige, der er for 2.G'erne, medens et andet udvalg har diskuteret, hvordan man bedst kunne modtage de nye 1.G'ere, og udfærdiget introduktionsugens program.

For ikke helt at udelukke dem, som enten ikke ønskede eller ikke blev valgt, afholdes der med jævne mellemrum elevmøder, hvor alle elever diskuterer de spørgsmål og problemer der kan være opstået. Da sådan et møde er et forholdsvis stort arrangement afholdes, der hver uge et mindre møde, hvor elevrepræsentanter og interesserede snakker sammen.

Som ansvarlig for at elevrepræsentationen fungerer står dirigenten, idet det er ham/hende, der skal sørge for, at der bliver valgt nye repræsentanter, når de gamle og udslidte trækker sig tilbage, og for at der bliver afholdt elevmøder m.m.. Dette må endelig ikke tages som en endelig orientering om elevrepræsentationen, idet der i forbindelse med vores introduktionsuge for 1.G'erne, vil blive afholdt et møde, hvor der detaljeret vil blive fortalt, hvordan elevrepræsentationen fungerer.

Skoledemokrati

Skoledemokrati er et noget svævende og endnu temmelig udefineret begreb, idet det endnu kun på forsøgsgymnasier er ført ud i livet. Realiseret skoledemokrati vil i praksis sige, at elever, lærere og administrator (rektor) i fællesskab og på lige fod bestemmer, hvorledes deres fælles arbejdsplads skal fungere. Det vil altså også sige, at alle har del i ansvaret for styrelsen.

Da sådanne tilstande ikke findes på vor skole, vil det være en tilsnigelse at benævne vores "forfatning" demokratisk. Elevernes funktion er i det væsentlige rådgivende. Fuld medbestemmelse har vi dog i spørgsmål, der drejer sig om faciliteter, "trivsel" o.lign.; alene dette berettiger, at nogen beskæftiger sig med elevorganisationen på skolen.

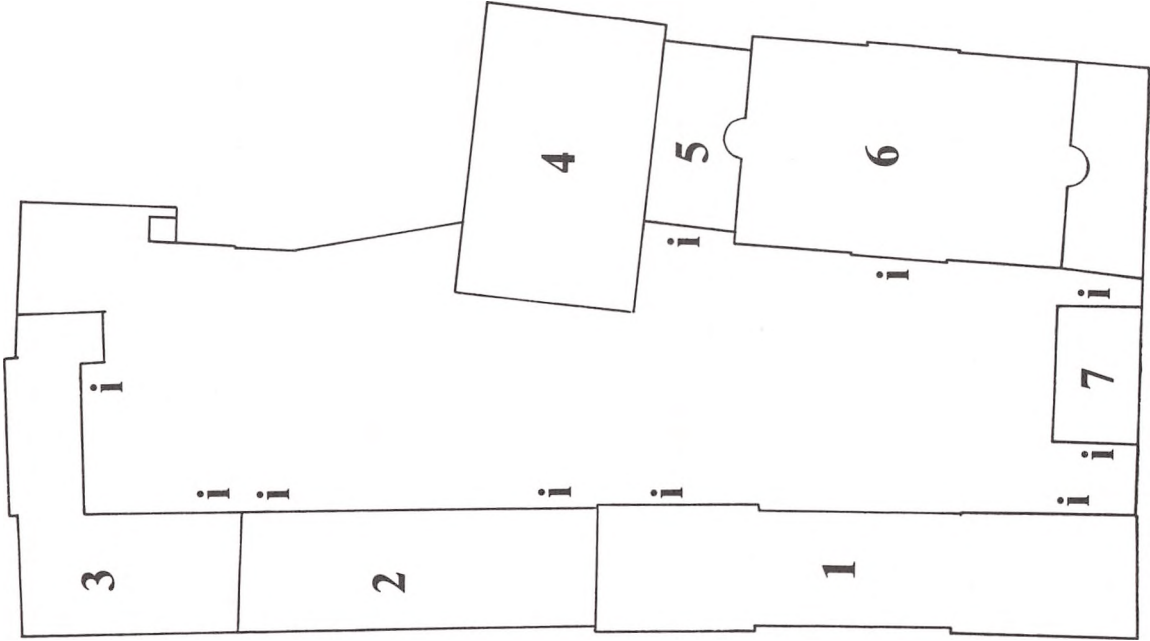
Lidt for ofte, når man arbejder med diverse udvalg, hvor ens

PLAN OVER SKOLEN

1. Hvid bygning, sydindgang:	stue: 1. sal: 2. sal:	biologi geografi formning
nordindgang:	stue: 1. sal: 2. sal:	pigers gymnastiksal drenges " formning
2. Ny bygning:	underetage 01-02: stue 11-14: 1. sal 21-24: 2. sal 31-34:	audio-visuelt lokale klasselokaler " "
3. Annex:	stue: 1. sal:	klasselokale, keramik- stue klasselokale, (samfundsfag)
4.	stue: 1. sal:	fysik - kemi festsal
5. Foyer:	underetage: stue: 1. sal:	elevopholdsrum mellemgang til fysik - kemi forhal til festsal
6. Rød bygning:	underetage: stue: 1. sal: 2. sal:	elevopholdsrum, administration rektor, sekretærer, lærerværelse, klasselokale nr. 11 erhvervsorientering, bogdepot, klasselokaler 21, 22, 23 (24-25 under ombygning) musik I - II, klasselo- kaler 31, 32, 34, 35 (33 under ombygning)
7. Pedelbolig:		udlevering af mælk m.v.

skolebakken

mejlgade

skolegyde

beføjelser er meget indskrænkede, rammes man af en frustration, specielt når lærere eller rektor tilsidesætter vore ønsker eller krav. En trøst er det da, at man derved opnår, at skolen afspejler det "rigtige" samfund 100%, hvilket jo normalt må synes ønskværdigt.

Til trods for dette er det af betydning, at vi deltager i disse udvalgs arbejde, for ofte lytter i det mindste lærerne med stor lydhørhed og indretter deres beslutninger efter vore ønsker. Om ikke andet kan vi hjælpe vore kære lærere og rektor med at få deres åbenbart mangelfulde demokratiske opdragelse suppleret. Vi håber, at I trods alt ønsker at fremme jeres og jeres kammeraters interesser ved at støtte elevorganisationens arbejde bl. a. ved at møde frem til dens arrangementer og bedst ved at stille op til valget i september.

Bogudlån

Ifølge loven udlånes læremidler (lærebøger, atlas, leksika og papir til skriftlige arbejder) gratis til eleverne.

For disse læremidler gælder følgende regler:

1. Bøgerne forbliver skolens ejendom.
2. Hver enkelt bog skal straks efter modtagelsen forsynes med elevens navn og klassebetegnelse.
3. Bøgerne skal til enhver tid være forsynet med omslag; omslaget skal dog fjernes, når bøgerne til sin tid skal afleveres, medmindre der anvendes ufarvet, gennemsigtigt plastic.
4. Der må ikke i bøgerne skrives andre notater end de af læreren meddelte.
5. Eleven er økonomisk ansvarlig for de lånte bøger. Hvis en bog ødelægges eller er bortkommet, skal det straks meldes til boginspektør, så den kan blive erstattet.

Da mange af bøgerne skal benyttes i alle tre gymnasieår, bliver bogudleveringen i begyndelsen af 1.G ganske omfattende. Den vil derfor i år blive arrangeret på følgende måde:
Mandag den 13. august udleveres der til alle skolens elever en

pose med skriveblokke, samlemapper og plastic-chartequer i et antal, der erfaringsmæssigt svarer til et års forbrug. Samme dag udleveres en del håndbøger og leksika.

Resten af bøgerne vil blive udleveret i løbet af de følgende dage i forbindelse med præsentationen af de forskellige fag. De nye l.g'ere må derfor sørge for at have rummelige tasker med hver dag i introduktionsugen.

Statens uddannelsesstøtte

Gymnasieelever har adgang til at søge økonomisk støtte under uddannelsen. Støtten ydes som stipendier, og det højeste støt-
tebeløb udgør for hjemmeboende, der den 3. december 1973 ikke er fyldt 18 år, 4900 kr., for udeboende 7000 kr. For elever, der senest den 31. december 1973 fylder 18 år, udgør beløbet 5.900 kr. for hjemmeboende, 8000 kr. for udeboende.

Berettigede til støtte er elever, der skønnes at kunne gennemføre uddannelsen i gymnasiet på normal tid, som ikke har væsentlig indtægt og formue, og hvis forældres støtteevne ligger under de af loven om uddannelsesstøtte fastsatte grænser.

Forældrenes støtteevne vurderes efter deres skattepligtige indtægt i 1972. Såfremt begge forældre har erhvervsindtægter, fradrages halvdelen af moderens særskilte indtægt, dog højst 2000 kr. Endvidere fradrages 5.500 kr. for hvert barn under uddannelse ud over ansøgeren. Har forældrene formue over 200.000 kr., medregnes 10% af det overskydende beløb som indtægt.

På grundlag af den således korrigerede forældreindtægt beregnes støtten. Fuld støtte ydes, hvis den korrigerede indtægt er under 28.000 kr. Derefter nedsættes støtten med 4,4 % for hver 1000 kr., hvormed indtægten stiger, og støtten bortfalder helt ved en forældreindtægt på 49.000 kr.

Ansøgningskemaer udleveres af skolen og indsendes gennem skolen.

Ekskursioner m.v.

Ekskursioner og rejser finder hovedsagelig sted i tilknytning

til fagene geografi, biologi, historie og kunstforståelse, men kan også arrangeres af andre fag.

Elevforeningen Heimdall har gennem årene taget initiativ til lejrskoler med varierende emner.

Ferier m.v.

1973

Mandag den 15. oktober til fredag den 19. oktober: Efterårsferie.

Mandag den 24. december til fredag den 4. januar: Juleferie.

1974

Torsdag den 28. marts: Dronning Ingrid's fødselsdag.

Mandag den 8. april til tirsdag den 16. april: Påskeferie.

Onsdag den 5. juni: Grundlovsdag.

Mandag den 24. juni til fredag den 9. august: Sommerferie.

Foranstående ferieplan kan ikke fraviges, medmindre der foreligger tilladelse fra undervisningsministeriet, og en sådan tilladelse vil kun kunne forventes opnået i ganske særlige tilfælde.

Befordringsgodtgørelse

De af skolens elever, der daglig tilbagelægger mindst 14 km mellem hjem og skole, har ret til godtgørelse af befordringsudgifter. Skema udleveres efter nærmere meddelelse på skolens kontor.

Cykler m.v.

Cykler skal anbringes i cykelkælderen, hvortil der er indgang fra Skolebakken (Kystvejen). Knallerter må anbringes langs bygningerne ud til Mejlgade inden for de hvide streger. Det er ikke tilladt at anbringe cykler og knallerter andre steder end de her angivne.

Heimdall

Vær ikke forledt til at tro, at skolen har en lokal redaktion af et sønderjydske blad af samme navn .. Nøh! Heimdall er skolens lokale elevforening, der blev stiftet for 109 år siden i det herrens år 1864. Igennem den årrække er der sket en del ting med foreningens form og virke. Bl.a. har man som led i kvindeemancipationsudviklingen også givet piger adgang til foreningen. Oprindeligt var foreningens virksomhed alene baseret på opretholdelsen af en lang række protokoller, hvortil medlemmerne indleverede deres bidrag af musisk eller lyrisk karakter. Det er nu ikke længere det eneste, der foregår i foreningen, der i de seneste år har haft en tredje del til halvdelen af skolens elever som medlemmer. Bestyrelsen, der vælges hvert år på generalforsamlingen, har naturligvis til en vis grad frie hænder til at planlægge årets program, som den vil, idet der tages hensyn til den tidligere førte linie inden for foreningen.

For at fortælle en smule om hvad man får mulighed for at deltage i af arrangementer, kan vi give nogle eksempler på noget af det, vi beskæftigede os med sidste år. Vi vil inddеле det i forskellige kategorier: a) Filmaftener: Vi viste "Kvinden i Sandet", "Der Untertan" og "Lars Ole 5c". b) Lejrskole: Vi afholdt lejrskole på Hald Hovedgård med 5 forskellige grupper i 5 dage. (60 deltagere). c) Foredrag: Kina-foredrag, Cubado, diskussion med maleren Freddie Dybries, Ebbe Reich Kløvedal, repræsentanter fra "Bøssernes befrielsesfront", forsvarsdebat og andet. d) Koncert-teater: Benny Holst og Arne Würgler - Svalegangen: Umuligt. e) Fester: Diskoteksold, Arosia City, Jazz-men, Spillemandene, Saratoga band, fællessold på Kattegat og i Stakladen. Vi har valgt emnerne ud fra den opfattelse, at eftersom Heimdall er den eneste institution på skolen, der arrangerer noget for eleverne uden for skoletiden, må vi forsøge at tilgodese alle forskellige interesser så godt som muligt. Heimdall er og bør være elevernes og skolens forening. Samtidig med at opfylde disse krav forsøger vi også at

finde et rimeligt forhold mellem festivit s og mere lødige arrangementer.

Altså hvis du vil have del i alle disse ting, b r du straks anskaffe dig et medlemskort. Du vil hurtigt opdage, at det er mere end sin vægt værd i papir. Kort sagt meld dig ind i Heimdall, hvis du vil være med der, hvor der sker noget, og hvis du ind imellem har brug for at fordøje noget af al den uforståelige kundskab, du f r proppet ind i kraniet seks timer daglig.

Parnas

På skolen er der ingen fast tradition for et blad. Der er dog imidlertid den skik, at et eventuelt skoleblad hedder "PARNAS". Et sådant er udkommet i årene 1957-69 og 1972-73.

De første år var "PARNAS" organ for elevforeningen "HEIMDALL", hvis medlemmer offentliggjorde deres poetiske værker i bladet. Senere ophørte denne tilknytning, og siden har de skiftende redaktioner givet bladet hver sit specielle indhold og udformning.

"PARNAS"'s økonomi har altid hvilet på annoncer, og den sidste redaktion kunne endog uddele bladet gratis på skolen. Herudover bør det måske nævnes, at bladvirksomheden altid har givet overskud til eventuel honorering af redaktionens medlemmer.

"PARNAS" står nu igen uden redaktion, og hvis du skulle have lyst til at føje oplevelsen af at lave skoleblad til de andre i din kommende gymnasietid, bedes du henvende dig til Søren Kruse III y, der i starten vil være dig behjælpelig på alle punkter.

**skoleåret begynder
mandag d. 13. august
kl. 10**

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450005440470